

מסורת הש"ס

המפלת חתיכה פרק שלישי נדה

כט.

עין משפט
נר מצוה

פר א ב ג מיי פ"י מהל' אסורין כולל הל"ו וע"ש
סמך לאין קול תוש"ע יו"ד
ס"י קול שפי"י
פד ד מיי שם הל"ט סמך
שם תוש"ע שם שפי"י ט'
פו ה מיי פ"א מהל'
מחמיר בפניה הל' ו'
פו ו מיי פ"י מהל' אסורין
צולה הל"ט:

פח ז מיי פ"א מהל'
מחמיר בפניה הל"ו ו':
פח ח מיי פ"ד מהל'
במותר הל"ג וע'
בהשגות וע"ש סמך עשין י"א
תוש"ע יו"ד סמך שם שפי"י
ד:

תוס' הרא"ש

ר' יוסי אומר משיצא כתקנו
מאי קאמר. פרש"י וכו' ס"ד
דמסורס ברובא לאו ילוד
הוא ומפרש רב פפא ר' יוסי
אדיוקא דתיק קאי הא
דקאמר לא כתקנו הראש
פוטרי קאמר ר' יוסי משיצא
ורבו כתקנו דאפילו כתקנו
בעי רובא ומיהו גמ'
במסורס גמ' הוי כילוד
ברובו ורב זבדי פריך ליה
לרב פפא דמשמע ליה
(כלומר דלפי דבריו רב פפא
ר' יוסי לא קאי אדיוקא)
דע"כ ר' יוסי לא קאי
אדיוקא דתיק דאי"כ הו"ל
למימר אפי' כתקנו עד
שיצא רובו אבל מדקאמר
משיצא משמע שבא להקל
דבקל הוי לידה טפי
מתיק. ותימא ר' קאי
אמאי דקאמר ת"ק יצא
מחותך מסורס משיצא רובו
נכנסה אס לא ראתה כל"ד ומ"א חספס
ספקא ולא נחוש לזכר והוי מרי קולי
דסתמן אהדיי אכדפרשטין לעיל ט'
(ד' כד:) ומיהו בטועה בגמ' מחמרין
אע"ג דליכא כונה ספיקי:

וְזוּ הוּאִי וְאֵם מְנַפֵּה. וכגון שלא
שהמה בהמה צחון דלס'
שהמה אימור טעפה וילדה:
אימר
קאמר יצא מחותך ומסורס משיצא רובו הרי זה כילוד הא כתקנו הראש פוטרי
רבי יוסי אומר משיצא כתקנו לחיים תניא גמ' הכי יצא מחותך ט' (או) מסורס
משיצא רובו הרי זה כילוד הא כתקנו הראש פוטרי ר' יוסי אומר משיצא כתקנו
לחיים ואיזהו כתקנו לחיים משיצא רוב ראשו ואיזהו רוב ראשו ר' יוסי אומר
משיצאו צדעיו אבא חנן משום ר' יהושע אומר משיצא פדחתו וי"א משיראו
קרני ראשו: **במתני'** "המפלת ואין ידוע מהו תשוב לזכר ולנקבה אין ידוע אם
ולד היה אם לאו תשוב לזכר ולנקבה ולנדה: **גמ'** ט' א"ר יהושע בן לוי "העברה
נחר והפילה מביאה קרבן וגאכל הלך אחר רוב נשים ורוב נשים ולד מעליא
ילדן תנן אין ידוע אם ולד היה תשוב לזכר ולנקבה ולנדה אמאי תשוב לנדה
לימא הלך אחר רוב נשים ורוב נשים ולד מעליא ילדן ומתני' בשלא הוחזקה
עוברה וכו' קאמר ריב"ל ויכשהוחזקה עוברה ת"ש בהמה שיצאה מלאה
ובאה ריקנית הבא אחריו בכור מספק ואמאי הלך אחר רוב בהמות ורוב
בהמות ולד מעליא ילדן והאי פשוט הוא אמר רבינא משום דאיכא למימר
רוב בהמות יולדות דבר הפוסר מבכורה ומעוטין יולדות דבר שאינו פוסר
מבכורה וכל היולדות מטנפות וזו הואיל ולא טנפה אתרע לה רובא *אי כל
היולדות מטנפות הא מדלא מטנפה בכור מעליא הוא אלא אימא רוב יולדות
מטנפות וזו הואיל ולא טנפה אתרע לה רובא *כי אתא רבין אמר
מתיב רבי יוסי ברבי חנינא טועה ולא ידענא מאי תיובתא מאי היא דתניא
אשה

ה"נ אמר רב פפא כתנאי יצא מחותך או מסורס ב' מאי קאמר.
דאין סברא דכרוב שלם ומסורס או כרוב כתקנו ומחותך
לא הוי לרבי יוסי כילוד וקאמר רב פפא דגרסינן צברייתא מחותך
ומסורס הא מחותך וילא כתקנו הראש פוטרי ולרבי יוסי אין הראש
פוטרי והיינו פלוגתניהו דרבי יוחנן

ורבי אלעזר: **מבבב** דבמסורס
רובו גמ' לא פוטרי. וא"ת ודלמא ר'
יוסי אתא למימר דלפ"י כתקנו צעינן
רוב ואין הראש פוטרי וה"ה דבמסורס
גמ' סגי כרוב וי"ל דל"כ הוה ליה
לרבי יוסי למימר אפילו כתקנו עד
שיצא רובו והוה משמע שצא להחמיר
לכן משני רב זבדי מדקאמר ט' משיצא
רובו כתקנו ולא קאמר עד שיצא
משמע דרבי יוסי צא להקל וה"ק יצא
מחותך מסורס עד שיצא רובו הא
כתקנו הראש פוטרי ור' יוסי מקיל
וקאמר (או עד שיצא) כתקנו לחיים
פירוש מה שחשוב חיים דהיינו רוב
ראשו כדמפרש צברייתא צמחון ר'
יוסי אומר משיצא רוב ראשו ורבינו
חננאל פירש לחיים צר קימא דדוקא
צר קיימא הראש פוטרי ראש לא
בנפלים וקשה א"כ אמאי אימתנא
שמואל פרק י"ג ככור (בכורות דף מו):
כיון דרבי יוסי קאי כוותיה:

תשוב דזכר ולנקבה ולנדה. אע"ג
דהוי ספק ספקא משז
לנקבה דאי מטהרת לה מטומאת
נקבה משום ספק ספקא דהוי גמ'
נכנסה אס לא ראתה כל"ד ומ"א חספס
ספקא ולא נחוש לזכר והוי מרי קולי
דסתמן אהדיי אכדפרשטין לעיל ט'
(ד' כד:) ומיהו בטועה בגמ' מחמרין
אע"ג דליכא כונה ספיקי:

וְזוּ הוּאִי וְאֵם מְנַפֵּה. וכגון שלא
שהמה בהמה צחון דלס'
שהמה אימור טעפה וילדה:
אימר

קאמר יצא מחותך ומסורס משיצא רובו הרי זה כילוד הא כתקנו הראש פוטרי
רבי יוסי אומר משיצא כתקנו לחיים תניא גמ' הכי יצא מחותך ט' (או) מסורס
משיצא רובו הרי זה כילוד הא כתקנו הראש פוטרי ר' יוסי אומר משיצא כתקנו
לחיים ואיזהו כתקנו לחיים משיצא רוב ראשו ואיזהו רוב ראשו ר' יוסי אומר
משיצאו צדעיו אבא חנן משום ר' יהושע אומר משיצא פדחתו וי"א משיראו
קרני ראשו: **במתני'** "המפלת ואין ידוע מהו תשוב לזכר ולנקבה אין ידוע אם
ולד היה אם לאו תשוב לזכר ולנקבה ולנדה: **גמ'** ט' א"ר יהושע בן לוי "העברה
נחר והפילה מביאה קרבן וגאכל הלך אחר רוב נשים ורוב נשים ולד מעליא
ילדן תנן אין ידוע אם ולד היה תשוב לזכר ולנקבה ולנדה אמאי תשוב לנדה
לימא הלך אחר רוב נשים ורוב נשים ולד מעליא ילדן ומתני' בשלא הוחזקה
עוברה וכו' קאמר ריב"ל ויכשהוחזקה עוברה ת"ש בהמה שיצאה מלאה
ובאה ריקנית הבא אחריו בכור מספק ואמאי הלך אחר רוב בהמות ורוב
בהמות ולד מעליא ילדן והאי פשוט הוא אמר רבינא משום דאיכא למימר
רוב בהמות יולדות דבר הפוסר מבכורה ומעוטין יולדות דבר שאינו פוסר
מבכורה וכל היולדות מטנפות וזו הואיל ולא טנפה אתרע לה רובא *אי כל
היולדות מטנפות הא מדלא מטנפה בכור מעליא הוא אלא אימא רוב יולדות
מטנפות וזו הואיל ולא טנפה אתרע לה רובא *כי אתא רבין אמר
מתיב רבי יוסי ברבי חנינא טועה ולא ידענא מאי תיובתא מאי היא דתניא
אשה

זה היה ולד והבא אחריו אינו כילוד והבא אחריו כילוד הוה הילך ספק הוה ויאלץ
בזמנו לבעלים ולא לכהן דהמזויא מחזירו עליו הראיה: והאי פשוט הוא. ויאלץ בלא מוס: מעטפות. יוס אחד קודם לידה
עשין גלייר"א: מסיב רבי יוסי. אדר' יהושע בן לוי: טועה. ממתינתא דמייירי צאשה טועה שלא ידעה עת לידתה:
האשה

לחלק. הילך אי לכו ה"א ואם לא ממעט טומטום אצל הכה מדה"ל
למכתב אדם תשלחו וכתיב זכר ונקבה ש"מ לדרשא: ואפילו הראש
עמסה. אמתותך קאי דהיכא דילא מחותך אפי' יצא הראש אין חשוב
ולד עד שיצא רובו: אין הראש פוטרי **נפלים**. יצא ראש הנפל כגון

יולדת תאומים לצבעה אחד נגמרה
זרמתו ואחד לא נגמרה זרמתו וילא
ראש הנפל והחזירו ואח"כ יצא אחיו
הוי ככור לכהן שאין ראש הנפל פוטרי
אם הבא אחריו מן הככורה ורבי
אלעזר ט' אית ליה דשמואל: צאנפי
נפשים. ולא אמתיתין. ואיכא צניייהו
מאן דמתני לה אמתיתין משמע
לדאמתין קא פליגי ואיכא למימר
דלמאמן דנפלה אפי' ר' אלעזר מודה
דלית ליה דשמואל ומאן דמתני לה
צאנפי נפשים משמע דאשלים גמ' פליגי
ובדשמואל: אין הראש כרוב צאנפי.
יצא הראש אינו כילוד. ובנפל קאי דאי
צנן קיימא ליכא למ"ד דהא מתניתין
היא נכח. יצא כדכרו משיצא רוב ראשו:

כתקנו. ראש יצא תחלה וקאמר דבעינן
רובא וקשיא לר' יוחנן: מאי קאמר.
רבי יוסי משיצא כתקנו ס"ד דמסורס
כרובא לאו ילוד הוא: מחותך
ומסורס. מחותך ודך מרגלותיו:
הא כתקנו. דך ראשו אפי' מחותך
הראש פוטרי: רובו כתקנו. מריייהו
בעינן במחותך: מספקא לה רב זבדי.
למירוצא דמתרעלין אליצא דרבי יוסי:
מכלל דמסורס רובו גמ' לא פטר.
בתמיה. כיון דרבי יוסי לאו אדיוקא
קאי אלא אדקמני בגווה יצא מחותך
ומסורס משיצא רובו ועלה קאי דרבי
יוסי ואמר אע"ג דנפיק רובו בעינן
גמ' כתקנו מכלל דמסורס רובו גמ'
לא פטר בתמיה: אלא אמר רב זבדי.
רבי יוסי אדיוקא דתיק קאי דלמר
הא כתקנו הראש פוטרי ואע"ג
דמחותך וקאמר ר' יוסי אין הראש
פוטרי אלא שיצא כתקנו וכשאר ולדות
שיולדן לחיים אצל מחותך אפילו
כתקנו אין הראש פוטרי: **כתקנו**.
אפי' מחותך הראש פוטרי: ט' מי שיצא
כתקנו לחיים. הוא דראש פוטרי אצל
מחותך אפילו כתקנו צעינן רובו:
ידועו. טעפ"ש: קרני ראשו. גובה
ראשו שאכל העורף: **מתני'** ואין
ידוע מסו. אם זכר אם נקבה אצל
יודעת היא שהוא ולד: לזכר ולנקבה.
ימי טוהר דזכר וימי טומאה דנקבה:
אין ידוע אם ולד היה אם לאו שזכר
לזכר ולנקבה ולנדה. כלומר כשתראה
תהא נדה שאין לה ימי טוהר דשמיא
לאו ולד הוא. ובגמרא מפרש למה
הוזכר זכר הואיל ואין לה דם טוהר
דאי משום טומאת לידה הא קתני
נקבה: **גמ'** והפילה. ואינה יודעת
מה אם נפל אם רוח שהרי נפל
למים: **אמאי שזכר נדה**. יתיב לה
מיהא ימי טוהר דזכר: **שיצאה מנאה**.
כשהיתה מעוברת יתנה לאמה: ואלה.

אין הראש פוטרי
בנפלים. בן שמונה משיצא
ראשו מי מחותך וקדמו אחיו
ויצא. הוי ככור לכהן. שאין
ראש הנפל פוטרי עד שיצא
ראשו ורובו (בכורות סו).
עברה נחר והפילה. ואין
ידוע אם ולד הוא, מביאה
קרבן וגאכל. מטאת הטרף
שלה נחלטה. ולא אמרין על
הספק אלא ואינה נחלטה,
דלמא לאו ולד הוא וחולין
מולקין מן ומליקת חולין נכלה
(שערי ירח).

אין הראש פוטרי
בנפלים. בן שמונה משיצא
ראשו מי מחותך וקדמו אחיו
ויצא. הוי ככור לכהן. שאין
ראש הנפל פוטרי עד שיצא
ראשו ורובו (בכורות סו).
עברה נחר והפילה. ואין
ידוע אם ולד הוא, מביאה
קרבן וגאכל. מטאת הטרף
שלה נחלטה. ולא אמרין על
הספק אלא ואינה נחלטה,
דלמא לאו ולד הוא וחולין
מולקין מן ומליקת חולין נכלה
(שערי ירח).

תר קולי דסתרי אלא מוקמינן כל חד וחד אדיניה וטמאה שבועים משום חומרא דזכר. ואע"ג דבשמיטתא דטוהר מחמירין אע"ג דאיכא כמה ספיקות יש לחלק היכא דנחתא כבר
לתורת טומאה: רוב היולדות מטנפות. אין טיטון הוי קודם לידה ולא כמו טיטון דלילי דהוי מיהו הולד עצמו. ומייירי בשלא שהתה בחון כ"א מעט דאם שהתה הרבה אימור טיטפה וילדה: